

Rapport från konferensen "The Caring City?" ending homelessness in Cork

Cork 24-25 maj 2005

1) Fakta om konferensen

Huvudarrangör

Cork Simon Community, en frivilligorganisation som driver natthärbärgen, dagverksamhet samt boenden för hemlösa i Cork.

Program

Första dagen handlade om "den omhändertagande staden" i ett vidare perspektiv. Detta till viss del kopplat till att Cork i år är Europas kulturhuvudstad. En central fråga denna dag var "Kan vi kalla oss kulturhuvudstad om vi problem som t.ex. hemlöshet?" Andra dagen ägnades åt hemlöshetsfrågan mer renodlat.

Deltagare

Cirka 200 personer från i första hand Irland. De flesta var från frivilligorganisationer, framförallt Cork Simon Community, hälsovården i staden, socialarbetare, forskare, förtroendemän, hemlöshetsorganisationer, media m.m.

Talare

Ett 50-tal! Kommunalråd, stadsdirektör, socialarbetare, forskare, förtroendemän, näringsliv, konstnärer, poeter, frivilligorganisationer, hälsovårdsplanerare m.m. Nordirland, Skottland och Sverige var de enda ickeirländska inslagen bland talarna.

Många var intressanta att lyssna till, men konferensen hade tjänat på att minska antalet talare för att bland annat ge plats åt frågor och diskussioner. För detta fanns knappt någon tid alls.

Margareta Olofsson talade under dag 1.

Forumdiskussioner

Dag två ägnades ett par timmar åt föreläsningar och diskussioner i åtta olika forumgrupper. Ämnena var:

1. Förebygga hemlöshet genom strategier för "social housing"
2. Tidigt ingripande för att förebygga hemlöshet – stöd för familjer, barn och ungdomar
3. Strategier och praktiska lösningar mot hemlöshet
4. Effektiva arbetssätt mot droger, alkohol och beroenden hos hemlösa

5. Sportens möjligheter att minska avigsidor i människors liv
6. Öka och stödja fysisk och mental hälsa samt välmående hos hemlösa
7. Handel, kultur och socialt engagemang för att stoppa hemlöshet
8. Återanpassning och rehabilitering – bryta sig ur hemlösheten

Undersökning bland hemlösa

Ett marknadsundersökningsföretag hade inför konferensen uppdragits att genom fokusgrupper och djupintervjuer bland hemlösa få fram denna grupps tankar och åsikter. Här finns också förslag på åtgärder från de hemlösa själva.

Film om hemlösa av hemlösa

Cork Simon Community hade producerat en kortfilm tillsammans med en grupp hemlösa i staden. Filmen visades under konferensen och uppmärksammade de hemlösas egen bild av sin situation. En fotoutställning var också uppsatt i konferenshallen, med bilder tagna av hemlösa som skildrat sin stad och sin situation. Båda dessa initiativ kompletterade bilden av de hemlösas situation på ett trovärdigt och stimulerande sätt.

2) Fakta om Irland

Irland har cirka 4 miljoner invånare.

Dublin är huvudstaden med cirka 1,5 miljon invånare.

Euro är valutan i landet.

Officiella språk är irländska och engelska.

Huvudreligionen är romersk katolsk.

Antalet hemlösa (år 2002) på Irland var 5 581 personer, varav 4 060 i Dublin.

Antalet heroinister på Irland är cirka 15 000 (år 2002). Heroin är den mest förekommande drogen.

Antalet som står i bostadskö på Irland är cirka 100 000 personer.

Kommunernas ansvar är mycket begränsat på Irland i jämförelse med Sverige. Inom det sociala området är det staten som har ansvaret, kommunerna ansvarar i princip endast för olika typer av boenden, exempelvis äldreboenden, härbärgen och hotellhem. Kommunerna är också ansvariga för planering och upprustning av bostadsområden.

3) Fakta om Cork

I Cork bor cirka 180 000 invånare. Antalet hemlösa i Cork är 380 personer (år 2002), varav 15 är uteliggare. Det finns 103 sängplatser för hemlösa, varav 44 på härbärgen och 59 i olika boenden.

4) Synpunkter på konferensen

I det stora hela var konferensen intressant och också mycket ambitiöst upplagd. Det var givande att frågan togs upp i hela dess vidd för att visa på frågans komplexitet. Vissa delar närmade sig frågan på ett lite ovanligare sätt; i första hand filmen och fotoutställningen som hemlösa själva gjort samt djupintervjuerna. I motsats till dessa lyssnade man inte tillräckligt på de hemlösa som var med under konferensen. Några av dessa ställde frågor och kom med förslag på lösningar som de inte fick svar på.

Ett problem var också att alltför många talare deltog, vilket dels gjorde att tid för frågor och diskussioner krympte avsevärt, dels att frågan blev för splittrad.

Vad kan vi lära av Cork?

Till att börja med kan det vara viktigt att skapa en konferens (inkl forumgrupper) i Stockholm som samlar hela staden för att gemensamt lösa hemlöshetsfrågan. Med hela staden menas stadsdelar, centrala förvaltningar, både tjänstemän och politiker, frivilligorganisationer, representanter för hemlösa m.fl. Idag finns en brist, både gällande samordning och ansvar, vid kontakter med stadsdelar och andra centrala förvaltningar för att exempelvis finna bättre boendelösningar för de hemlösa. Ibland fungerar arbetet alldeles utmärkt, men tyvärr inte alltid. Hemlöshetsfrågan berör alla.

Vid besök på ett dagcenter för hemlösa, som drevs av en frivilligorganisation med bidrag från staten alt kommunen, var det tydligt att de besökande i högre grad än i Stockholm hade varit med och skapat sin miljö. Även konstnärer hade deltagit i utformningen av miljön i något fall.

Att skildra hemlöshet via film, foto, konst, dikt (som skapats av hemlösa själva) kan vara ett komplement för att väcka fler människors engagemang.

5) Studiebesök

Deltagarna inbjöds avslutningsvis till en rundresa bland Corks härbärgen och boenden. Samtliga drevs av Cork Simon Community.

Vi besökte först ett alldeles nybyggt ”residential house” i ett lugnt område i utkanten av staden. Här bodde ett 20-tal mestadels lite äldre manliga kroniker i vacker miljö med egna små rum, men i övrigt med fina gemensamma ytor. De lagade ibland mat gemensamt, men lika ofta var och en för sig. En del deltog i trädgårdsarbetet. I detta boende fanns personal dygnet runt. Här kunde de boende också stanna så länge inga andra alternativ fanns. Det finns fyra liknande, fast inte lika nya och fina, residential houses i Cork för totalt 59 boende.

Nästa stopp var stadens härbärke med 44 platser, både för kvinnor och män. Detta hus var gammalt och slitet och låg centralt bakom det helt nya Clarion Hotel, så kontrasten var extrem. Upplägget var liknande akutboendena vi har i Stockholm. I samma hus fanns också en avskild del för cirka sex personer som var motiverade att gå vidare för att träna eget boende. Här stannade man bara sex månader, därefter ska nytt boende ha ordnats. Detta liknar alltså våra korttidsboenden. Det sista besöket var också i samma hus, i motsatt ände låg daghärbärget, också det liknande våra. Dock med en skillnad, de besökande hade här deltagit i skapandet av miljön, i första hand genom egna väggmålningar och tavlor.

Avslutningsvis, en dikt av en hemlös i Cork.

Bloody shame

I look for bench or comfy seat
To ease my aching sorry feet.
But when I chance upon a chair,
There's always someone sitting there.
I seek somewhere to park my ass
And end up sitting on the grass.
This is fine, and gives no pain
Unless it starts to friggin' rain
And then I've have to move again.
Isn't it a bloody shame?

R. Banks

Från diktantologin "Mosaic" (2005) med dikter av hemlösa personer.

Antecknade gjorde
Nina Ström
Samordnare för hemlöshetsfrågorna i Stockholm